

ROMÂNIA

TRIBUNALUL BUCUREȘTI - SECȚIA I PENALĂ

Dosar penal nr. 4611/1/2013 al Î.C.C.J.

Data emiterii adresei: 12.02.2016

Operator de date cu caracter personal nr.4460

Către,
CAMERA DEPUTAȚILOR – BIROUL PERMANENT
- București - Palatul Parlamentului, str. Izvor, nr. 2-4, sector 5 -

Vă facem cunoscut că prin sentința penală nr. 586/17.06.2014 a Î.C.C.J. Secția Penală, definitivă prin decizia penală nr. 18/08.02.2016 a Î.C.C.J. - Completul de 5 Judecători, privind pe condamnatul LONGHER GHERVAZEN (fiul lui Ignat și Genova, născut la data de 03.01.1972,

României), s-au dispus următoarele:

„În baza art.386 din Codul de procedură penală schimbă încadrarea juridică dată faptelor prin rechizitoriu din două infracțiuni de conflict de interese, prev. de art.253/1 din Codul penal anterior cu aplic. art.33 lit.a din Codul penal anterior, într-o infracțiune de conflict de interese, prev. de art. 253/1 alin.1 din Codul penal anterior și o infracțiune de conflict de interese în formă continuată, prev. de art. 253/1 alin.1 din Codul penal anterior cu aplic. art.41 alin.2 din Codul penal anterior, cu aplic. art.33 lit.a din Codul penal anterior.

Face aplicarea art. 5 alin. 1 din Codul penal și în consecință:

În baza art. 253/1 alin.1 din Codul penal anterior cu aplicarea art. 74 alin.1 lit.c și art.76 alin.1 lit.e din Codul penal anterior condamnă pe inculpatul Longher Ghervazen, fiul lui Ignat și Genovefa născut la 03.01.1972,

județul Suceava, deputat în Parlamentul României, la pedeapsa de 3 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de conflict de interese, prev. de art. 253/1 alin.1 din Codul penal anterior.

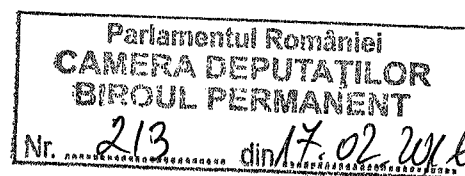
În baza art.71 din Codul penal anterior aplică inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit. b din Codul penal anterior.

În baza art. 253/1 alin.1 din Codul penal anterior cu aplicarea art.41 alin.2 din Codul penal anterior și art. 74 alin.1 lit.c și art.76 alin.1 lit.e din Codul penal anterior condamnă pe același inculpat la pedeapsa de 3 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de conflict de interese, prev. de art. 253/1 alin.1 din Codul penal anterior.

În baza art.71 din Codul penal anterior aplică inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit. b din Codul penal anterior.

În baza art.33 lit.a și art.34 alin.1 lit.b din Codul penal anterior contopește cele două pedepse de câte 3 luni închisoare rezultând o pedeapsă de 3 luni închisoare.

În baza art.71 din Codul penal anterior aplică inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit. b din Codul penal anterior.

În baza art.81 din Codul penal anterior dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei de 3 luni închisoare pe durata unui termen de încercare de 2 ani și 3 luni stabilit în conformitate cu dispozițiile art.82 din Codul penal anterior.

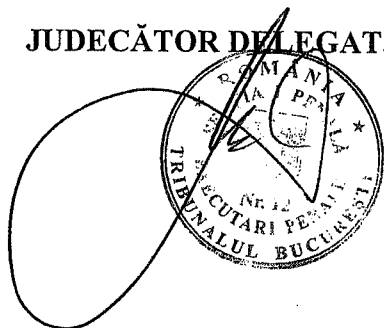
În baza art. art.71 alin.5 din Codul penal anterior dispune suspendarea executării pedepsei accesorii pe durata suspendării condiționate a executării pedepsei.

În baza art.359 din Codul de procedură penală anterior atrage atenția inculpatului asupra dispozițiilor art.83 din Codul penal, a căror nerespectare are ca urmare revocarea suspendării.”

- vă înaintăm alăturat copia dispozitivului sentinței penale nr. 586/17.06.2014 a Î.C.C.J. - Secția Penală și copia dispozitivului deciziei penale nr. 18/08.02.2016 a Î.C.C.J. – Completul de 5 Judecători.

Vă rugăm să faceți cuvenitele mențiuni în evidentele dvs.

JUDECĂTOR DELEGAT,

GREFIER,

A handwritten signature in black ink, likely belonging to the Greșier (Clerk).

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Sentința nr. 586

Dosar nr. 4611/1/2013

Ședința publică din 17 iunie 2014

Completul compus din:

Silvia Cerbu	- Președinte
Simona Daniela Encean	- Judecător
Marius Dan Foitoș	- Judecător

Magistrat asistent : Diana Vlădaia

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de procuror – Cosmin Grancea

Pe rol pronunțarea în cauza penală privind pe inculpatul **Longher Ghervazen**, cercetat pentru săvârșirea infracțiunilor de conflict de interese prevăzute de art.253¹ Cod penal anterior cu aplicarea art. 33 lit. a din Cod Penal anterior.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 23 mai 2014, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta decizie, când Înalta Curte, în aceeași compunere, pentru a da posibilitatea inculpatului să depună concluzii scrise a amânat pronunțarea la data de 30 iunie 2014, ulterior la 13 iunie 2014 și apoi la 17 iunie 2014, când a hotărât următoarele:

ÎNALTA CURTE

Deliberând asupra cauzei penale de față, în baza actelor și lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Prin rechizitoriul nr.1164/P/2011 întocmit de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția de urmărire penală și criminalistică la data de 11 septembrie 2013 s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului **Longher Ghervazen** pentru săvârșirea a două infracțiuni de conflict de interese prevăzute de art.253¹ Cod penal cu aplicarea art. 33 lit. a din Codul Penal.

Din actul prin care s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului rezultă că Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizat de către Agenția Națională de Integritate, la data de 18.11.2011, cu privire la existența indiciilor referitoare la săvârșirea de către deputatul Longher Ghervazen a infracțiunii de conflict de interese, prevăzută de art.253¹ Cod penal, întrucât, așa cum s-a reținut prin raportul de evaluare nr.119098/G/11/07.11.2011, acesta a propus angajarea și a avizat contractul individual de muncă în baza căruia fratele său, Longher Iosif, a fost angajat în perioada 15.12.2008-07.03.2011, în cadrul biroului parlamentar și a obținut un venit net de 19.767 lei.

În cursul urmăririi penale, cu ocazia audierii sale, inculpatul a prezentat înscrisuri din care a rezultat că în perioada 2007-2011, în calitate sa de deputat a

formulat la Camera Deputaților cerere de angajare și a surorii sale Balac Veronica și a avizat contractul de muncă pe perioadă determinată nr. 4232/2008 al acesteia. Contractul de muncă a fost încheiat pentru perioada 15.12.2008 – și până la sfârșitul mandatului de deputat, respectiv 07.03.2011, veniturile nete obținute de Balac Veronica fiind de 15.800 lei.

Din verificările efectuate în cauză de către procuror a rezultat că inculpatul Longher Ghervazen a fost ales deputat în Parlamentul României în legislaturile 2004-2008, respectiv 2008-2012 în cadrul Circumscripției electorale nr. 35 Suceava și 2012-2016.

La data de 30.12.2004, la propunerea inculpatului, a fost angajat de către Camera Deputaților fratele său Longher Iosif, prin contract individual de muncă nr. 3206, începând cu 03.01.2005 și până la sfârșitul mandatului de deputat, cuantumul veniturilor nete din salarii plătite acestuia fiind de 11.635,6 lei.

La data de 30.10.2007, în conformitate cu dispozițiile art.38 alin.6 din Legea nr.96/2006, inculpatul a solicitat să fie încadrată în muncă și sora sa, Balac Veronica (fostă Longher), în funcția de muncitor necalificat cu un salariu de 499 lei, începând cu 01.11.2007 și până la sfârșitul mandatului.

Cererea de angajare a fost însoțită de copii de pe următoarele documente: actul de identitate al numitei Balac Veronica, certificatul de naștere, certificatul de căsătorie, foaie matricolă, certificate de naștere a copiilor, certificat de evaluare a examenului de capacitate, fișă de aptitudine, certificat de cazier fiscal juridic, curriculum vitae din care reiese faptul că nu a mai fost angajată până la acea dată.

La data de 30.10.2007, ca urmare a propunerii formulate de inculpat, între Balac Veronica, sora acestuia și Camera Deputaților, reprezentată de Secretarul General s-a încheiat contractul de muncă nr. 4232 pentru perioada 01.11.2007-sfârșitul mandatului deputatului. Acest contract a fost vizat de către inculpat, în calitate de deputat.

La data de 30.11.2008, inculpatul a fost reales deputat în circumscripția electorală nr. 35 Suceava, mandatul fiind validat prin Hotărârea nr. 40/19.12.2008.

La data de 15.12.2008, inculpatul, în calitate de deputat, a formulat conform art. 38 alin. 6 din Legea nr. 96/2006 cerere de angajare a fratelui său Longher Iosif, în funcția de șofer, cu un salariu de 933 lei și spor de confidențialitate 15%, pe perioada 15.12.2008 – sfârșitul mandatului

Cererea a fost însoțită de copii de pe următoarele documente: actul de identitate al numitului Longher Iosif, permis de conducere, diplomă de bacalaureat, fișă de aptitudini și curriculum vitae din care reiese faptul că a mai fost angajat la Camera Deputaților în calitate de șofer, în perioada 2002-2008.

La data de 15.12.2008, ca urmare a propunerii formulate de inculpat, între Longher Iosif, fratele acestuia, și Camera Deputaților reprezentată de Secretarul General s-a încheiat contractul de muncă nr. 3206, pentru perioada 15.12.2008-sfârșitul mandatului deputatului. Acest contract individual de muncă a fost avizat de către inculpat, de către Direcția resurse umane, de Direcția de salarizare și de Serviciul juridic.

La data de 23.02.2011, Longher Iosif a formulat cerere prin care a solicitat încetarea raporturilor de muncă, începând cu data de 01.03.2011, fiind emis, în temeiul art.55 lit.b din Codul muncii, ordinul nr.218/07.03.2011 de încetare a contractului individual de muncă nr. 3206/15.12.2008. Cuantumul veniturilor nete din salarii plătite de Biroul Permanent numitului Longher Iosif, în perioada 2009 – martie 2011, a fost de 19.767 lei.

De asemenea, tot la data de 15.12.2008, inculpatul, în calitate de deputat a formulat, conform art. 38 alin. 6 din Legea nr. 96/2006, cerere de angajare și a surorii sale Balac Veronica, în funcția de muncitor necalificat, cu un salariu de 657 lei, pentru perioada 15.12.2008 – sfârșit mandat.

Cererea a fost însoțită de copii de pe următoarele documente: actul de identitate al numitei Balac Veronica, certificatul de naștere, certificatul de căsătorie, foaie matricolă, certificate de naștere a copiilor, certificat de evaluare a examenului de capacitate, fișă de aptitudine, certificat de cazier fiscal juridic, curriculum vitae.

La data de 15.12.2008, urmare a propunerii formulate de inculpat, între Balac Veronica, sora acestuia și Camera Deputaților, reprezentată de Secretarul General s-a încheiat contractul de muncă nr. 4232 pentru perioada 15.12.2008-sfârșitul mandatului deputatului. Acest contract individual de muncă a fost avizat de către inculpat, de către Direcția resurse umane, de Direcția de salarizare și de Serviciul juridic.

Prin Nota nr. 2/25.01.2010, inculpatul a propus, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. 1 și ale contractului individual de muncă nr. 4232/15.12.2008, modificarea clauzelor contractuale începând cu data de 01.01.2010, respectiv majorarea cuantumului salariului de la 657 lei la 705 lei, fiind ulterior încheiat contract adițional la contractul nr. 4232/15.12.2008, în sensul celor menționate.

Ulterior prin ordinul nr. 1242/26.10.2010, urmare a creșterii vechimii în muncă s-a stabilit pentru Balac Veronica un salariu de bază de 740 lei.

La data de 16.11.2011, Balac Veronica a formulat cerere prin care a solicitat încetarea contractului de muncă începând cu data de 14.11.2011. La data de 21.11.2011 a fost emis ordinul nr. 1391 prin care s-a dispus încetarea începând cu data de 14.11.2011 a contractului individual de muncă nr. 4232/2008 în temeiul art. 55 alin. b din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii

De menționat faptul că solicitările de încetare ale contractelor de muncă au intervenit după ce Agenția Națională de Integritate s-a sesizat cu privire la existența conflictului de interese în ceea ce-l privește pe inculpatul Longer Ghervazen.

În drept, s-a reținut că fapta inculpatului Longer Ghervazen, care în data de 15.12.2008, în calitate sa de deputat în cadrul Parlamentului României, Circumscripția electorală nr. 35 Suceava, a formulat cerere de angajare a fratelui său Longer Iosif la Camera Deputaților și apoi a avizat contractul de muncă pe perioadă determinată nr. 3206/2008 în baza căruia s-a realizat în mod direct un folos material pentru fratele său, în cuantum de 19.767 lei, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de conflict de interese prevăzută de art.253¹ Cod penal.

Fapta învinuitului Longer Ghervazen, care începând cu anul 2007 până la data de 14.11.2011, în calitate de deputat în cadrul Parlamentului României, a formulat cerere de angajare a surorii sale Balac Veronica la Camera Deputaților și apoi a avizat contractul de muncă pe perioadă determinată nr. 4323 în baza căruia s-a realizat în mod direct un folos material pentru sora sa în cuantum de 15.800 lei, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de conflict de interese prevăzută de art.253¹ Cod penal.

Totodată, s-a reținut că, în cauză, sunt aplicabile dispozițiile art. 33 lit. a din Codul Penal, privind concursul real de infracțiuni.

Din analizarea dispozițiilor legale în materie, procurorul a reținut că prima reglementare clară pe tema conflictului de interese a fost făcută în titlul IV din legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri.

Astfel, potrivit art.70 din actul normativ amintit, conflictul de interese a fost definit ca fiind „situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție

publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative”. În articolul următor au fost stabilite „principiile care stau la baza prevenirii conflictului de interese în exercitarea demnităților publice”, respectiv „imparțialitatea, integritatea, transparența deciziei și supremația interesului public”.

La acel moment conflictul de interese nu a fost definit ca infracțiune, ci ca incompatibilitate care atrăgea anularea actelor rezultate precum și măsuri de sancționare administrativă, disciplinară sau penală. În acest din urmă caz răspunderea penală putea fi antrenată doar în condițiile în care fapta întrunea elementele constitutive ale unei infracțiuni.

Infracțiunea de conflict de interese prevăzută de art.253¹ Cod penal a fost introdusă prin Legea nr.278/2006, act normativ în a cărui expunere de motive s-a arătat: „... în vederea eficientizării acțiunilor de prevenire și sancționare a faptelor de corupție ... se urmărește sancționarea penală a funcționarului public care, în mod conștient și deliberat, satisface interesele personale prin îndeplinirea atribuțiilor public ... prin incriminarea conflictului de interese, se urmărește înlăturarea oricărei suspiciuni cu privire la conduita funcționarului public care este chemat să îndeplinească un act sau să participe la luarea unei decizii în virtutea atribuțiilor sale de serviciu, iar prin aceasta produce, direct sau indirect, un folos material pentru sine, soțul său ...”.

Se poate constata astfel că art.70 din legea nr.161/2003 reglementează conflictul de interese în sens administrativ, care nu se suprapune cu infracțiunea de conflict de interese prevăzută de art.253¹ Cod penal.

Cele două instituții au denumiri asemănătoare, însă nu pot fi confundate, având în vedere că au regimuri juridice diferite, condiții diferite și atrag răspunderi de natură diferită. Această situație este întâlnită și pentru alte noțiuni cu care operează legea penală, precum „funcționar public sau membru de familie, iar în toate aceste cazuri singura normă relevantă pentru a analiza conținutul unei infracțiuni este norma penală”.

Având în vedere că în conținutul infracțiunii de conflict de interese nu există nicio condiție referitoare la îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor de serviciu, iar norma de incriminare este singurul text la care se face raportare din perspective penale invocarea unor alte prevederi legale nu are nicio influență asupra existenței infracțiunii.

Prin definiție și conținut, infracțiunea de conflict de interese a preluat din elementele constitutive ale infracțiunilor de corupție, în proximitatea cărora a fost poziționată.

Subiectul activ al infracțiunii este calificat: funcționarul public care are competență să îndeplinească acte sau să participe la luarea deciziilor. Legiuitorul nu condiționează ca actul sau decizia în sine, ca fundament juridic și de fapt, să fie netemeinice, nelegale sau ilicite.

Astfel, parlamentarii sunt subiect activi ai infracțiunii de conflict de interese având calitatea de funcționari în sensul legii penale, textul legii referindu-se la orice persoană care exercită o însărcinare în serviciul unei unități publice indiferent de modul de investire și acoperă în mod evident și parlamentarii.

În accepțiunea dispozițiilor art.147 alin.1 Cod penal, prin funcționar public se înțelege persoana care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost investită, o însărcinare de natură, retribuită sau nu, în serviciul unei unități dintre cele la care se referă art.145 Cod penal.

În vederea stabilirii calității de funcționar public nu are relevanță titlul însărcinării („cu orice titlu”) sau modalitatea investirii: alegere, numire, repartizare, concurs („indiferent cum a fost investită”). Din expresia „cu orice titlu”, folosită de legiuitor, rezultă că este suficient ca subiectul activ al infracțiunii să exercite în fapt o însărcinare în serviciul unei autorități publice, instituții publice, instituții sau alte persoane juridice de interes public. Aceeași concluzie rezultă și din mențiunea „indiferent cum a fost investită”, în acest caz legiuitorul voind să sublinieze că nu are relevanță validitatea raportului de muncă, că nici nu este necesar să existe un contract de muncă sau o numire în funcție, fiind suficientă exercitarea, ca o realitate de fapt a atribuțiilor funcției pentru ca făptuitorul să poată fi tras la răspundere penală.

Art.145 Cod penal, definește termenul de „public”, înțelegând tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice sau alte persoane juridice de interes public, administrarea, folosirea sau exploatarea bunurilor proprietate publică serviciile de interes public, precum și bunurile de fel, care, potrivit legii, sunt de interes public. Instituțiile publice sunt definite în literatura de specialitate ca servicii publice care se înființează, reorganizează și desființează, prin lege sau potrivit legii de către Parlament, Guvern, ministere și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale precum și de către consiliile județene și locale, în scopul satisfacerii unor interese generale de specialitate ale membrilor societății.

De asemenea, trebuie remarcat faptul că o atribuție stabilită de lege în sarcina exclusivă a unei persoane, în considerarea funcției pe care aceasta o deține reprezintă o atribuție de serviciu.

Totodată, infracțiunea este exclusiv legată de felul în care funcționarul public își îndeplinește atribuțiile de serviciu. În cazul parlamentarului nu există, din punct de vedere administrativ, o „fișă a postului”, cu semnătură de luare la cunoștință, prin care să-i fie stabilite atribuțiile concrete de serviciu. Aceasta, la prima vedere, pentru că, în realitate, atribuțiile de serviciu ale parlamentarului, ce poartă însemnele autorității legiuitoare, sunt laborios stabilite prin acte normative. Acestea sunt prevăzute sub forma competențelor, a drepturilor și a obligațiilor, a interdicțiilor și incompatibilităților, precum și a normelor imperative de comportament, în acte normative, care nu au caracter limitativ, respectiv Constituția României, Legea nr. 96/2006 ș.a

De menționat că infracțiune de conflict de interese nu este o infracțiune de rezultat, ci o infracțiune de pericol concret prin:

- instaurarea neîncrederii în obiectivitatea și imparțialitatea funcționarului public;
- instaurarea suspiciunii de fraudă;
- decredibilizarea instituției pentru incapacitatea de a selecta cu rigoare persoana funcționarului public, în care cetățeanul să aibă deplină încredere, iar actele și deciziile acestuia să fie primite fără îndoială și rezerve.

Conform practicii judiciare constante a instanțelor de judecată în ceea ce privește infracțiunile de conflict de interese, pentru existența acestei infracțiuni nu este nevoie de producerea unei pagube, ci doar de realizarea unui folos material, pentru sine, soț/soție etc., ceea ce s-a întâmplat în speța de față, folos care nici măcar nu trebuie să fie injust.

Infracțiunea de conflict de interese este și o infracțiune obstacol în fața comiterii vreunei prejudiciu instituției sau autorității publice, garantând probitatea și onestitatea funcționarului public. În consecință nu este suficient să se îndeplinească un act, ci acel act trebuie să fi produs și un folos material persoanei prevăzute de textul de incriminare. Pe de altă parte, așa cum s-a precizat în literatura de specialitate realizarea

folosului material pentru persoanele enumerate de lege nu trebuie să fie în legătură de conexitate cu producerea unui prejudiciu instituției sau autorității în slujba căreia funcționarul își desfășoară activitatea.

Astfel, faptele descrise au creat o stare de pericol la adresa valorilor sociale ocrotite de lege referitoare la funcționarea instituțiilor, având în vedere că interesul patrimonial indirect al parlamentarului poate influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin, fiind astfel îndeplinită urmarea prevăzută în norma de incriminare.

Sub aspectul laturii subiective, inculpatul Longher Ghervazen a acționat cu intenția frauduloasă de a-și avantaja propria familie în obținerea de foloase materiale, din fondurile Camerei Deputaților, beneficiarii acestor venituri fiind sora și fratele său care anterior nu au mai obținut venituri salariale din colaborări.

Inculpatul a invocat necunoașterea normei de incriminare, apărare ce urmează a fost înlăturată, având în vedere principiul „memo censetur ignorare legem”, care exprimă ideea că nimeni nu se poate apăra invocând ignoranța sau eroarea sa în drept.

De asemenea, s-a reținut prin rechizitoriu că apărările inculpatului, potrivit cărora a consultat decidenți din cadrul Camerei Deputaților sunt combătute de declarațiile martorilor Frâncu Rodica, consilier parlamentar în cadrul Direcției de resurse umane și Mihai Iulian, șef Serviciu juridic al Camerei Deputaților, audiați în cadrul dosarului nr. 1061/P/2013.

Astfel, fiind audiată Frâncu Rodica a declarat că angajarea cu contract de muncă a personalului biroului se face la propunerea deputatului în care este specificată funcția, salariul și perioada. Parlamentarii erau liberi să angajeze persoana pe care o doreau ca salariat în cadrul biroului. Documentele necesare pentru angajare erau depuse la Serviciul administrativ resurse umane unde se verifica dacă funcția corespunde studiilor, salariul propus să se încadreze în limitele stabilite în nomenclatoare, se stabilea vechimea în muncă pe baza documentelor depuse și se înregistra și se dădea număr matricol contractului, după care contractul însoțit de cerere mergea spre viză la Direcția de salarizare, la Serviciul juridic și la Secretarul General în vederea semnării. Martora a declarat că „nici un deputat nu a întrebat în scris sau verbal dacă își poate angaja vreo rudă în cadrul Biroului parlamentar și în caz afirmativ care sunt consecințele juridice, respectiv dacă săvârșesc infracțiunea de conflict de interese”.

Cu ocazia audierii sale, Mihai Iulian a declarat că Serviciul juridic al Camerei Deputaților are ca atribuție verificarea legalității clauzelor contractuale, de întocmirea formalităților de angajare, modificare și încetare a contractelor individuale de muncă pentru personalul serviciilor Camerei Deputaților și celor încadrați la Birourile Parlamentare se ocupă Serviciul Administrare Resurse Umane. Personal nu i s-a solicitat de către deputatul Mate Andras Levente un punct de vedere cu privire la consecințele juridice ale încheierii unui contract individual de muncă pentru o rudă a dânsului în cadrul Biroului Parlamentar, respectiv dacă se află într-un conflict de interese și nici nu cunoaște dacă a solicitat vreun astfel de punct de vedere vreunui coleg de-al său din cadrul Serviciului juridic.

Martorul a arătat faptul că anterior încheierii contractelor de muncă pentru angajarea unor persoane în cadrul Birourilor Parlamentare nu i s-a solicitat personal și nici nu are cunoștință să fi existat vreo astfel de solicitare din partea vreunui deputat dacă se află sau nu într-un conflict de interese.

Având în vedere cele expuse, procurorul a apreciat că, în cauză, sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de conflict de interese prevăzută de art.253¹ Cod penal, deoarece la propunerea inculpatului Longher Ghervazen au fost angajați

sora și fratele său de către Camera Deputaților, prin contracte individuale de muncă, contracte care au fost avizate de către deputat și în urma cărora au fost obținute venituri salariale.

Totodată, a apreciat că modalitatea și împrejurările concrete în care inculpatul a comis faptele, corelate cu scopul urmărit prin incriminarea conflictului de interese și anume, acela de a asigura o comportare corectă a funcționarului public în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în afara unor interese private, conduc la concluzia că fapta prezintă gradul de pericol social al unei infracțiuni.

De asemenea, procurorul a menționat faptul că în Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată în Monitorul Oficial nr.459/25.07.2013, în art.38 alin.11 se prevede că „membrii familiei deputatului sau senatorului ori rudele/afinii acestuia până la gradul al III-lea nu pot fi angajați la respectivul birou parlamentar”, iar în art.49 din același act normativ se menționează că: „încălcarea prevederilor legale referitoare la conflictul de interese”, constituie abatere disciplinară parlamentară, dacă, potrivit legii nu constituie infracțiune. Or, se poate remarca faptul că se are în vedere, ca în reglementarea din legea nr. 161/2003, conflictul de interese în sens administrativ, ca abatere disciplinară în caz de încălcare a „codului deontologic”, și nu aspectul penal, infracțiunea de conflict de interese prevăzută de art. 235¹ din codul penal având un sens mai larg decât cel prevăzut de legea nr. 96/2006.

Din datele existente în dosarul cauzei rezultă că Longher Iosif a fost angajat în cadrul biroului parlamentar al deputatului Longher Ghervazen, în funcția de șofer, și în perioada 03 ianuarie 2005- 15 decembrie 2008.

Întrucât conflictul de interese a fost incriminat în anul 2006, prin intrarea în vigoare a Legii nr. 278/04.07.2006 pentru modificarea și completarea codului penal, precum și pentru modificarea și completarea altor legi, fapta deputatului de a propune Camerei Deputaților, la data de 30.12.2004, angajarea fratelui său și de a aviza, la aceeași dată, contractul individual de muncă nr. 3206/30.12.2004, nu este prevăzută de legea penală, motiv pentru care s-a dispus neînceperea urmăririi penale pentru săvârșirea infracțiunii de conflict de interese, comisă în împrejurările menționate. S-a reținut că potrivit principiului neretroactivității legii penale, prevăzut de art. 11 din Codul penal, „ Legea penală nu se aplică faptelor care, la data când au fost săvârșite, nu erau prevăzute ca infracțiuni”.

Cu referire la situația de fapt reținută de acuzare, procurorul a făcut trimitere la următoarele aspecte legislative:

Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, în vigoare la data încheierii contractul de muncă în cauză, prevedea în art.38 intitulat birourile parlamentare ale deputaților și senatorilor că :„în scopul exercitării mandatului în circumscripțiile electorale, deputații și senatorii primesc lunar o sumă forfetară din bugetul Camerei Deputaților și, respectiv, al Senatului, echivalentă cu o indemnizație și jumătate brută a deputatului, respectiv a senatorului. În limita sumei prevăzute la alineatul 1, deputații și senatorii pot organiza, separat sau prin asociere, birouri parlamentare, ca regulă, în circumscripțiile electorale în care au fost aleși. Deputații care reprezintă organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale pot organiza birouri parlamentare și în alte circumscripții electorale decât cele în care au fost aleși.

În alineatul 6 al art.38 din Legea nr.96/2006 se prevedea că: „angajarea personalului birourilor parlamentare ale deputaților și senatorilor se face prin încheierea unui contract de muncă pe durată determinată sau a unui contract civil. În cazul angajării pe baza unui contract de muncă pe durată determinată, încadrarea salariaților se face prin ordin al Secretarului General al Camerei Deputaților sau al

Senatului, după caz, la propunerea deputaților sau a senatorilor în cauză, iar în cazul contractului civil, acesta se încheie între deputații sau senatorii în cauză și persoana fizică. Modul de utilizare și justificare a sumei forfetare se stabilește prin hotărâre a birourilor permanente reunite ale celor două Camere, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Prin Hotărârea nr.1/2006 a Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului publicată în Monitorul Oficial nr.498/2006 au fost aprobate Normele privind modul de utilizare și justificare a sumei forfetare aferente cheltuielilor efectuate de deputați și senatori în circumscripțiile electorale, norme care evidențiază faptul că această sumă forfetară se acordă lunar, iar aprobarea efectuării cheltuielilor se dă de către deputat, respectiv senator, inclusiv confirmarea realității și legalității efectuării acestor cheltuieli.

Astfel, potrivit art.6 alin.7 din Hotărârea nr.1/2006, în cadrul birourilor se pot angaja personal cu contractul de muncă pe perioadă determinată, potrivit nomenclatorului funcțiilor prevăzut în anexa nr.5 sau colaboratori, pe bază de contract civil, conform modelului prevăzut în anexa 7, cărora li se stabilesc atribuții și răspunderi potrivit legii. În cazul angajării pe baza unui contract de muncă pe perioadă determinată, conform modelului prevăzut în anexa 6 și statutului deputaților și senatorilor, încadrarea se face prin ordin al Secretarului General al Camerei Deputaților/Senatului după caz, la propunerea deputaților și senatorilor în cauză. Cererea de încadrare în muncă pe durată determinată vizată de Secretarul General al Camerei Deputaților/Senatului se va depune la Direcția pentru resurse umane și salarizare, respectiv la Direcția resurse umane, anterior încetării raporturilor de muncă, conform modelului prevăzut în anexa nr.8. Contractele de muncă și cele civile, pentru birourile parlamentare ale deputaților, vor fi vizate de Biroul contencios și se depun la Direcția pentru resurse umane și salarizare din cadrul Camerei Deputaților. Contractul de muncă al personalului biroului deputatului/senatorului încetează la cererea deputatului/senatorului, în cazul în care titularului mandatului îi încetează calitatea de deputat/senator, potrivit legii.

În consecință, contractul individual de muncă pentru personalul angajat la un birou parlamentar, este **un contract tip**, aprobat prin anexa nr.6 la Hotărârea nr.1/2006 a Birourilor permanente reunite ale celor două camere ale Parlamentului. Acest contract reflectă specificitatea regimului juridic aplicabil, având în vedere că acesta conține clauze specifice acestei categorii, cu obligații atât pentru salariat cât și pentru angajatorii: Biroul parlamentar și Camera Deputaților, avizarea contractului fiind făcută și de către deputat.

Anexa nr.8 la Hotărârea nr.1/2006 a Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului cuprinde modelul tip al cererii parlamentarului de încadrare în muncă a personalului la biroul său parlamentar, cu indicarea persoanei, funcției, salariului și perioadei de încadrare.

De altfel, acest specific al regimului juridic aferent personalului încadrat la Birourile parlamentare se regăsește și în Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor Camerei Deputaților aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr.31/2006, republicată în Monitorul Oficial nr.450/30.06.2009.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.26 alin.8 din Anexa nr.1 la Hotărârea Camerei Deputaților nr.31/2006, numirea în funcții a personalului la birourile parlamentare din circumscripțiile electorale se face la propunerea deputatului respectiv.

În susținerea acuzării au fost menționate ca mijloace de probă: raportul de evaluare nr.119098/G/II/07.11.2011 al A.N.I. și documentele care au stat la baza

întocmirii acestuia, hotărârile Camerei Deputaților nr.34/2004 și nr.40/2008 cu privire la validarea mandatelor deputaților aleși, lista persoanelor angajate în cadrul Biroului parlamentar al învinutului, copiile contractelor individuale de muncă nr.3206/2004 și 3206/2008 privind pe Longher Iosif, cererile inculpatului Longher Ghervazen în care solicita încadrarea în muncă a fratelui său, copii de pe actele necesare angajării aflate în dosarul personal al salariatului, carte de identitate, certificat de naștere, certificat de căsătorie, diplomă de licență, diplomă de master, fișă de aptitudine, curriculum vitae, copiile contractelor individuale de muncă nr.4232/2007 și 4232/2008 privind pe Balac Veronica, cererile inculpatului Longher Ghervazen prin care solicita încadrarea în muncă a surorii sale, copii de pe actele necesare angajării aflate în dosarul personal al salariatei; carte de identitate, certificat de naștere, certificat de căsătorie, diplomă de licență, diplomă de master, fișă de aptitudine, curriculum vitae, ordinele nr.218/2011 și 1391/2011 de încetare a contractelor individuale de muncă, declarațiile învinutului Longher Ghervazen, declarațiile martorilor Frâncu Rodica și Mihai Iulian, dispoziții legislative în vigoare la data săvârșirii faptei dar și ulterioare.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 18 septembrie 2013 sub nr. 4611/1/2013, primul termen de judecată fiind stabilit la 07.02.2014, după data intrării în vigoare, la 01.02.2014 a Noului Cod de procedură penală.

La primul termen de judecată, prin încheierea de ședință din 07.02.2014, s-a constatat că dosarul a fost înregistrat pe rolul instanței anterior intrării în vigoare a Noului Cod de procedură penală și nu s-a început cercetarea judecătorească, așa încât s-a făcut aplicarea art.6 alin.2 din Legea nr.255/2013 și, în consecință, s-a dispus trimiterea cauzei la judecătorul de cameră preliminară pentru a proceda potrivit art.342-348 din Codul de procedură penală (fil.13-14 din dosar).

În procedura de cameră preliminară inculpatul nu a formulat cereri și excepții și nici instanța nu a ridicat din oficiu excepții.

Prin urmare, după parcurgerea procedurii de cameră preliminară, prin încheierea nr.290 din data de 27 martie 2014 pronunțată de judecătorul de cameră preliminară, în baza art. 346 alin.2 din Codul de procedură penală **s-a constatat legalitatea rechizitoriului** cu nr. 1164/P/2011 emis de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire penală și criminalistică, precum și legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și **s-a dispus începerea judecății**.

Prin aceeași încheiere judecătorul de cameră preliminară a verificat **competența Înaltei Curți**, în conformitate cu dispozițiile art.6 alin.1 din Legea nr.255/2013, potrivit cărora cauzele aflate în curs de judecată în primă instanță la data intrării în vigoare a legii noi în care nu s-a început cercetarea judecătorească se soluționează de către instanța competentă conform legii noi, potrivit regulilor prevăzute de aceeași lege.

Competența de judecată în primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost apreciată prin rechizitoriu, în raport cu dispozițiile art.29 alin.1 pct.1 lit.a din Codul de procedură penală anterior, fiind determinată de calitatea inculpatului de deputat a inculpatului Longher Ghervazen la momentul săvârșirii presupuselor fapte ce constituie obiectul acuzației.

Din actele dosarului rezultă că inculpatul a avut calitatea de deputat în perioadele 2004-2008 și 2008-2012, astfel cum rezultă din Hotărârea Camerei Deputaților nr.36/2004 cu privire la validarea mandatelor deputaților aleși la data de 28.11.2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1.218/17.12.2004 și Hotărârea Camerei Deputaților nr.40/2008 cu privire la validarea mandatelor

deputaților aleși la data de 30.11.2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.859/19.12.2008 (fil.84-92 din dosarul de urmărire penală). De asemenea, în prezent, inculpatul are aceeași calitate, de deputat cu mandat început în 2012 (fil.158 din dosarul de urmărire penală) .

Prin raportare la calitatea inculpatului, competența personală nu s-a modificat, astfel, potrivit dispozițiilor art.40 alin.1 din Codul de procedură penală, Înalta Curte judecă în primă instanță, printre altele, infracțiunile săvârșite de deputați.

În procedura de cameră preliminară, verificarea legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală de către procuror s-a realizat în condițiile art.4 alin.1 din Legea nr.255/2013. Astfel, deși dispozițiile Codului de procedură penală sunt de imediată aplicare, norma tranzitorie menționată prevede că actele de procedură îndeplinite înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare la data îndeplinirii lor, rămân valabile, cu excepțiile prevăzute de lege.

Încheierea prin care s-a dispus, printre altele, începerea judecății a rămas definitivă.

Inculpatul nu a dorit să uzeze de procedura abreviată a recunoașterii învinuirii, prev. de art. 375 din Codul de procedură penală arătând că a formulat cerea de angajare și a avizat contractul de angajare a rudelor sale având în vedere că în statutul deputaților și senatorilor nu exista o interdicție expresă în acest sens.

După începerea judecății, la termenul din 08.05.2014 au fost audiați inculpatul, precum și martorii Frâncu Rodica și Mihai Iulian (fil.66-70 din dosar).

Totodată, prin încheierea din 08.05.2014 a fost respinsă cererea formulată de inculpat privind audierea martorului Gheorghe Barbu în legătură semnarea de către acesta a contractelor de muncă pe perioadă determinată, apreciindu-se că nu este utilă în raport cu probatoriul administrat (fil. 72 din dosar).

De asemenea, instanța a încuviințat cererea inculpatului de a se solicita Camerei Deputaților să înainteze ordinul de încadrare a numitului Longher Iosif.

Ca urmare a acestei solicitări, Camera Deputaților a transmis următoarele documente: ordinul secretarului general al Camerei Deputaților nr.174/7.03.2003 privind aprobarea normelor cadru ale contractului individual de muncă, în copie certificată, modelul de contract individual de muncă, în copie certificată, punctul de vedere comunicat de Direcția generală resurse umane și salarizare a Camerei Deputaților, prin adresa nr.9/5023/19.05.2014, privind încheierea contractului individual de muncă a numitului Longher Iosif și Hotărârea Birourilor Permanente ale Camerei deputaților și senatului nr.1/2006 pentru aprobarea Normelor privind modul de utilizare și justificare a sumei forfetare aferente cheltuielilor efectuate de deputați și senatori în circumscripțiile electorale, publicate în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.498/8.06.2006 (fil.75-108 din dosar).Din conținutul punctului de vedere comunicat de Direcția generală resurse umane și salarizare a Camerei Deputaților, prin adresa nr.9/5023/19.05.2014, privind încheierea contractului individual de muncă a numitului Longher Iosif rezultă că nu a existat un ordin de încadrare a acestuia din urmă, angajarea având loc prin încheierea contractului individual de muncă cu această persoană.

La termenul din 23.05.2014 reprezentantul Ministerului Public a depus, în copie, Acordul de recunoaștere a vinovăției din 10.03.2014 emis în dosarul nr.1202/P/2011 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de Urmărire penală și criminalistică și minuta din dosarul nr.1164/1/2014 al Înaltei Curți de Casație și Justiție (fil.109-115 din dosar)

Analizând probatoriul administrat în cauză, instanța reține sub aspectul situației de fapt următoarele:

Prin actul de sesizare a instanței, s-a reținut, în esență, că la data de 15.12.2008, în calitate de deputat în cadrul Parlamentului României, Circumscripția electorală nr.35 Suceava, inculpatul Longher Ghervazen a formulat o cerere de angajare a fratelui său, Longher Iosif, la Camera Deputaților și apoi a avizat contractul de muncă pe perioadă determinată nr.3206/2008 în baza căruia s-a realizat, în mod direct, un folos material pentru fratele său, în cuantum de 19.767 lei, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de conflict de interese, prevăzută de art. 253¹ Cod penal.

De asemenea, s-a reținut că începând cu 2007 până la data de 14.11.2011, în calitate de deputat în cadrul Parlamentului României, același inculpat a formulat cerere de angajare a surorii sale Balac Veronica la Camera Deputaților și apoi a avizat contractul de muncă pe perioadă determinată nr.4323 în baza căruia s-a realizat în mod direct un folos material pentru sora sa în cuantum de 15.800 lei, faptă ce întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de conflict de interese, prevăzută de art. 253¹ Cod penal.

Este de menționat că inculpatul nu a negat situația de fapt reținută prin actul de sesizare, însă a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile cerute de lege pentru reținerea infracțiunilor de conflict de interese, sub aspectul tipicității, cu referire la calitatea de funcționar public a subiectului activ, a realizării elementului material al laturii obiective, a urmărilor imediate, a existenței vinovăției în forma cerută de lege, precum și în ceea ce privește condiția antijuridicității susținând că fapta era permisă de lege.

Sub aspectul situației de fapt instanța reține că faptele ce fac obiectul acuzației au fost comise în timpul celor două mandate de deputat ale inculpatului, din perioadele 2004-2008 și 2008-2012.

Din actele existente în dosarul de urmărire penală rezultă că în perioada primului mandat, în calitate de deputat în Circumscripția electorală nr.35 Suceava, inculpatul, în nume propriu, ***a completat și a semnat o cerere tip de încadrare în muncă pe durată determinată*** solicitând, în conformitate cu art.38 alin.6 din Legea nr.96/21.04.2006, privind Statutul deputaților și al senatorilor, angajarea în cadrul biroului său parlamentar a numitei Balac Veronica, începând cu data de 01.11.2007 și până la sfârșitul primului mandat de parlamentar, în 2008 (fila 186 din dosarul de urmărire penală).

Ca urmare a acestei cereri, între Camera Deputaților, în calitate de angajator, reprezentată legal de secretarul general și Balac Veronica, în calitate de salariată, s-a încheiat contractul individual de muncă nr. 4232 din 30.10.2007.

Contractul a fost avizat de către inculpat, în calitate de deputat în circumscripția căruia angajata urma să-și desfășoare activitatea, de Direcțiile de resurse umane și salarizare și de Serviciul juridic și semnat de secretarul general, în calitate de reprezentant legal al Camerei Deputaților (fil. 234-236 din dosarul de urmărire penală).

În perioada celui de-al doilea mandat, în aceeași calitate de deputat în Circumscripția electorală nr.35 Suceava, inculpatul, în nume propriu, ***a completat și a semnat două cereri tip de încadrare în muncă pe durată determinată*** solicitând, în conformitate cu art.38 alin.6 din Legea nr.96/21.04.2006, privind Statutul deputaților și al senatorilor, angajarea în cadrul biroului său parlamentar a numiților Longher Iosif și Balac Veronica, începând cu data de 15.12.2008 și până la sfârșitul mandatului său de parlamentar (fil. 103,179 din dosarul de urmărire penală).

Ca urmare a acestor cereri, între Camera Deputaților, în calitate de angajator, reprezentată legal de secretarul general și Longher Iosif, respectiv Balac Veronica în

calitate de salariați, s-au încheiat contractele individuale de muncă nr.3206 și nr. 4232 din 15.12.2008.

Contractele au fost avizate de către inculpat, în calitate de deputat în circumscripția căruia angajații urmau să-și desfășoare activitatea, de Direcțiile de resurse umane și salarizare și de Serviciul juridic și semnat de secretarul general, în calitate de reprezentant legal al Camerei Deputaților (fil. 100-102, 172-174 din dosarul de urmărire penală).

Totodată, din actele de stare civilă ale inculpatului și ale numiților Balac Veronica și Longher Iosif, dar și anexa la adresa Ministerului Administrației și Internelor rezultă că acestea sunt rude și anume că sunt frați (fil. 18-19, 107-117, 240-252 din dosarul de urmărire penală, fil.8 din dosarul de fond).

De asemenea, prin rechizitoriu s-a reținut că pe baza contractelor de muncă anterior menționate, Longher Iosif a obținut un venit salarial în cuantum total de 19.767 lei, iar Balac Veronica un venit salarial în cuantum total de 15.800 lei (fil. 66-74, 120-121 din dosarul de urmărire penală).

Aspectele anterior menționate, rezultate din acte, nu au fost contestate de către inculpat. Acesta a recunoscut că a completat și semnat cererile de angajare și a avizat contractele de muncă pe baza cărora Balac Veronica și Longher Iosif au obținut veniturile salariale menționate, cât și existența relației de rudenie cu cei doi.

Probațiunea s-a bazat, în principal, pe înscrisurile din dosar. În cursul urmăririi penale nu au fost audiați în mod nemijlocit martori. Au fost atașate la dosar declarațiile date de martorii Frâncu Rodica și Mihai Iulian în altă cauză vizând o procedură care interesa și prezenta cauză (fil. 202-212 din dosarul de urmărire penală)

În cursul cercetării judecătorești au fost audiați martorii Frâncu Rodica și Mihai Iulian, angajați ai Camerei Deputaților, iar declarațiile lor au relevanță din perspectiva apărării formulate inculpat care a încercat să transfere propria răspundere asupra acestora, în sensul că au avut un rol asemănător cu al său în ceea ce privește angajarea numiților Balac Veronica și Longher Iosif, respectiv au avizat contractele de muncă și au verificat îndeplinirea condițiilor necesare angajării acestora fără să semnaleze existența interdicției de angajare a rudelor.

Astfel, cu prilejul audierii în cursul cercetării judecătorești, martora Frâncu Rodica, consilier parlamentar în cadrul Direcției resurse umane, a declarat, în esență, că potrivit atribuțiilor de serviciu, examina dacă erau îndeplinite condițiile de angajare în conformitate cu dispozițiile din Codul muncii și nu avea obligația de a verifica existența unei relații de rudenie a parlamentarului cu persoana a cărei angajare o propunea (fil.68,69 din dosarul instanței).

Martorul Mihai Iulian (din 2008 consilier, iar în prezent șef al Serviciului juridic) a declarat că potrivit atribuțiilor sale de serviciu verifica legalitatea clauzelor contractuale și nu raporturile dintre deputat și persoana propusă în vederea încadrării cu contract individual de muncă(fil.70 din dosarul instanței).

Declarațiile martorilor deși relevă atribuțiile de serviciu ale acestora în legătură cu încheierea contractelor de muncă pentru birourile parlamentare, inclusiv cu privire la încheierea contractelor din prezenta cauză, nu înlătură și nici nu diminuează răspunderea pe care inculpatul o avea cu privire la propriile acțiuni vizând încheierea acelor contracte cu atât mai mult cu cât era singura persoană care cunoștea starea de conflict de interese în care se află.

De altfel, obligația de a releva existența unei situații de conflict de interese incumba inculpatului și avem în vedere dispozițiile art. 79 alin. 2 ale Legii 161/2003, care stipulează că, "în cazul existenței unui conflict de interese, funcționarul public este obligat să se abțină de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la

luarea unei decizii și să-l informeze de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct. Acesta este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a funcției publice, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință”, iar potrivit alin. 4 al aceluiași text, încălcarea dispozițiilor alin. 2 poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, administrativă, civilă ori penală, potrivit legii.

Potrivit normei de incriminare a faptei tipice, conflictul de interese reprezintă “fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial, pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori pentru un afîn până la gradul II inclusiv sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de foloase de orice natură, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.”

Sub aspectul laturii obiective, infracțiunea de conflict de interese presupune acțiunea de îndeplinire a unui act ori de participare la luarea unei decizii, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, prin care s-a realizat, direct sau indirect, un folos patrimonial.

Prin **îndeplinirea unui act** se înțelege efectuarea oricărui act ce face parte din îndatoririle de serviciu ale subiectului activ, indiferent dacă este vorba de întocmirea unui înscris sau de realizarea unei acțiuni la care acesta este ținut în virtutea atribuțiilor sale.

Spre deosebire de îndeplinirea unui act, care este acțiunea exclusiv personală a funcționarului public, **participarea la luarea unei decizii** semnifică îndeplinirea unei atribuțiuni de serviciu în situația în care decizia nu aparține în totalitate funcționarului, ci aceasta trebuie luată, în colectiv, de mai multe persoane. În această calitate, împreună cu ceilalți membri, ia decizii păgubitoare pentru instituție, unitate etc. și aducătoare de beneficii pentru acesta, pentru soț, o rudă ori un afîn etc.

Situația de fapt descrisă relevă că elementul material al laturii obiective a infracțiunii de conflict de interese s-a materializat în modalitatea îndeplinirii unor acte constând în formularea propunerilor de angajare a numiților Longher Iosif și Balac Veronica în cadrul biroului său parlamentar, ca o condiție prealabilă încheierii contractului de muncă. Totodată, s-a realizat și prin participarea la luarea deciziei de angajare, constând în avizarea contractelor de muncă pe perioadă determinată prin care au fost angajate persoanele menționate.

Potrivit dispozițiilor art.38 alin.6 din Legea nr.96/2006, angajarea personalului birourilor parlamentare ale deputaților și senatorilor se face prin încheierea unui contract de muncă pe durată determinată sau a unui contract civil. În cazul angajării pe baza unui contract de muncă pe durată determinată, încadrarea salariaților se face prin ordin al Secretarului General al Camerei Deputaților sau al Senatului, după caz, **la propunerea deputaților** sau a senatorilor în cauză, iar în cazul contractului civil, acesta se încheie între deputații sau senatorii în cauză și persoana fizică. Modul de utilizare și justificare a sumei forfetare se stabilește prin hotărâre a birourilor permanente reunite ale celor două Camere, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Totodată, potrivit art.6 alin.7 din Hotărârea nr.1/2006, în cadrul birourilor se pot angaja personal cu contractul de muncă pe perioadă determinată, potrivit nomenclatorului funcțiilor prevăzut în anexa nr.5 sau colaboratori, pe bază de contract civil, conform modelului prevăzut în anexa 7, cărora li se stabilesc atribuții și răspunderi potrivit legii. În cazul angajării pe baza unui contract de muncă pe perioadă determinată, conform modelului prevăzut în anexa 6 și statutului deputaților și senatorilor, încadrarea se face prin ordin al Secretarului General al Camerei

Deputaților/Senatului după caz, la **propunerea deputaților** și senatorilor în cauză. Cererea de încadrare în muncă pe durată determinată vizată de Secretarul General al Camerei Deputaților/Senatului se va depune la Direcția pentru resurse umane și salarizare, respectiv la Direcția resurse umane, anterior încetării raporturilor de muncă, conform modelului prevăzut în anexa nr.8. Contractele de muncă și cele civile, pentru birourile parlamentare ale deputaților, vor fi vizate de Biroul contencios și se depun la Direcția pentru resurse umane și salarizare din cadrul Camerei Deputaților. Contractul de muncă al personalului biroului deputatului/senatorului încetează la cererea deputatului/senatorului, în cazul în care titularului mandatului îi încetează calitatea de deputat/senator, potrivit legii.

Contractul individual de muncă pentru personalul angajat la un birou parlamentar, aprobat prin anexa nr.6 la Hotărârea nr.1/2006 a Birourilor permanente reunite ale celor două camere ale Parlamentului, este un contract tip, **avizarea acestuia fiind făcută și de către deputat.**

Anexa nr.8 la Hotărârea nr.1/2006 a Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului cuprinde modelul tip al cererii parlamentarului de încadrare în muncă a personalului la biroul său parlamentar, cu indicarea persoanei, funcției, salariului și perioadei de încadrare.

De altfel, acest specific al regimului juridic aferent personalului încadrat la Birourile parlamentare se regăsește și în Regulamentul de organizare și funcționare a serviciilor Camerei Deputaților aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr.31/2006, republicată în Monitorul Oficial nr.450/30.06.2009.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.26 alin.8 din Anexa nr.1 la Hotărârea Camerei Deputaților nr.31/2006, **numirea în funcții a personalului la birourile parlamentare din circumscripțiile electorale se face la propunerea deputatului respectiv.**

Textele de lege anterior menționate descriu procedura de numire în funcții a personalului în cadrul birourilor parlamentare, iar aceasta a fost respectată de către inculpat. De altfel, pentru incidența normei de incriminare nu este necesar ca îndeplinirea unui act sau luarea unei decizii să se fi realizat prin încălcarea atribuțiilor de serviciu.

Totodată, aceleași texte de lege relevă **competența inculpatului în calitate de deputat la îndeplinirea actului și la luarea deciziei de angajare**, întrucât în lipsa propunerii de angajare formulată de acesta sau fără avizul său angajarea unei persoane în cadrul Biroului parlamentar nu era posibilă.

Prin urmare, atribuțiile de serviciu ale parlamentarului nu se limitează la cele de legiferare ci cuprind orice atribuții ce-i sunt stabilite de lege, în considerarea funcției pe care o deține.

Cu privire la urmarea imediată produsă se reține că prin participarea la îndeplinirea procedurii de angajare a persoanelor cu care avea o relație de rudenie inculpatul a urmărit obținerea unui folos patrimonial **pentru rudele sale, din bugetul Camerei Deputaților**, împrejurare ce a conferit conduitei acestuia atributele unui comportament interzis de norma de incriminare a faptei de conflict de interese.

Ca atare, proveniența folosului patrimonial dar și relația de rudenie a funcționarului public cu beneficiarii acestui folos sunt elementele care caracterizează conduita interzisă de norma de incriminare.

În cauză, folosul patrimonial a fost obținut pe seama unui terț, reprezentat de stat, prin Camera Deputaților, beneficiare fiind rudele inculpatului, persoane expres menționate de norma de incriminare.

Prin Hotărârea nr.1/2006 a Birourilor permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului publicată în Monitorul Oficial nr.498/2006 au fost aprobate Normele privind modul de utilizare și justificare a sumei forfetare aferente cheltuielilor efectuate de deputați și senatori în circumscripțiile electorale, care evidențiază faptul că această sumă forfetară se acordă lunar, iar aprobarea efectuării cheltuielilor se dă de către deputat, respectiv senator, inclusiv confirmarea realității și legalității efectuării acestor cheltuieli.

Legea nr.96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, în vigoare la data încheierii contractelor de muncă în cauză, prevedea în art.38 intitulat birourile parlamentare ale deputaților și senatorilor că: „în scopul exercitării mandatului în circumscripțiile electorale, **deputații și senatorii primesc lunar o sumă forfetară din bugetul Camerei Deputaților și, respectiv, al Senatului**, echivalentă cu o indemnizație și jumătate brută a deputatului, respectiv a senatorului. În limita sumei prevăzute la alineatul 1, deputații și senatorii pot organiza, separat sau prin asociere, birouri parlamentare, ca regulă, în circumscripțiile electorale în care au fost aleși. Deputații care reprezintă organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale pot organiza birouri parlamentare și în alte circumscripții electorale decât cele în care au fost aleși.

Ca atare, prin încheierea contractelor de muncă, persoanele angajate, au primit lunar salariu, fiind asigurat din fondurile alocate de Camera Deputaților pentru cheltuielile biroului parlamentar, iar nu din indemnizația pe care acesta a primit-o în calitate de deputat.

În această modalitate, Longher Iosif a obținut un venit salarial în cuantum total de 19.767 lei iar Balac Veronica un venit salarial în cuantum total de 15.800 lei (fil. 66-74, 120-121 din dosarul de urmărire penală).

Textul de incriminare nu cere ca folosul să fie injust, tocmai de aceea veniturile obținute din salariu reprezentând retribuirea muncii prestate îndeplinesc condiția atașată elementului material a obținerii unui folos patrimonial pentru o rudă.

De asemenea, norma incriminatoare impune natura folosului, care trebuie să fie exclusiv de natură patrimonială (material) și beneficiarul folosului, care trebuie să fie una dintre persoanele arătate în textul de lege.

Aceasta înseamnă că, prin comiterea faptei nu este necesar să se producă o vătămare a intereselor persoanei juridice ori autorității respective, ci este suficient ca actul material să fi produs un folos celui în favoarea căruia se acționează, persoanelor arătate în textul de incriminare.

Deși inculpatul a susținut că nu sunt îndeplinite cerințele esențiale ale elementului material, nu a negat că, în calitate de deputat, a propus angajarea în cadrul biroului său parlamentar a celor două rude, respectiv a fratelui și surorii, conduită care s-a materializat în completarea celor trei cereri de angajare anterior menționate cu prilejul prezentării situației de fapt. De asemenea, nu a negat că a vizat contractele de muncă pe durată determinată prin care cele două rude ale sale au fost angajate, fiind retribuite din fondurile alocate biroului parlamentar.

Pentru considerentele expuse, contrar celor susținute de inculpat instanța constată îndeplinite elementele laturii obiective ale infracțiunilor de conflict de interese reținute în sarcina inculpatului.

Sub aspectul laturii subiective, plecând de la premisa că toate condițiile elementului material sunt întrunite, inclusiv sub aspectul provenienței folosului patrimonial, trebuie să se cerceteze în continuare dacă, în momentul comiterii faptei, inculpatul se afla într-o stare de conflict de interese în raport cu dispozițiile legii penale.

Sub acest aspect, se constată că inculpatul a acționat cu intenție directă, fiind evidentă intenția acestuia de a acționa în interesul direct al rudelor sale, cărora prin îndeplinirea unor acte și participarea la luarea deciziilor de angajare, le-a facilitat obținerea de foloase materiale din bugetul Camerei Deputaților.

Prin urmare, susținerile inculpatului vizând lipsa vinovăției în forma cerută de lege sunt neîntemeiate.

Totodată, inculpatul a contestat îndeplinirea condiției privind calitatea subiectului activ al infracțiunii de conflict de interese, susținând că nu a avut **calitatea sa de funcționar public**, prin raportare la considerentele unor decizii ale Curții Constituționale, în sensul că mandatul parlamentar este o demnitate publică și nu pot fi funcționari publici.

Este adevărat că subiectul activ al infracțiunii de conflict de interese este calificat, respectiv funcționarul public, care are competența de a îndeplini acte sau/și de a participa la luarea deciziilor.

În accepțiunea dispozițiilor art. 147 alin. 1 Cod penal anterior, prin *funcționar public se înțelege „orice persoană care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost investită, o însărcinare de orice natură, retribuită sau nu, în serviciul unei unități dintre cele la care se referă art. 145”*; art. 145 Cod penal anterior definește termenul public ca fiind *„tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice, instituțiile sau alte persoane juridice de interes public administrarea, folosirea sau exploatarea bunurilor proprietate publică, serviciile de interes public, precum și bunurile de orice fel care, potrivit legii, sunt de interes public”*.

În Titlul III al Constituției României, intitulat „Autoritățile publice” sunt cuprinse reglementări privind Parlamentul, Președinția, Guvernul, organele administrației publice și autoritatea judecătorească.

În vederea stabilirii calității de funcționar public în sensul normei penale, nu are relevanță titlul însărcinării, sau modalitatea de investire (alegere, numire, repartizare, concurs), fiind suficient ca subiectul calificat să exercite, în fapt, o însărcinare în serviciul unei autorități publice, instituții publice, instituții sau alte persoane juridice de interes public.

Semnificația noțiunii de funcționar public din dreptul penal nu este echivalentă cu cea de funcționar din dreptul administrativ.

Așa cum s-a arătat și în literatura juridică, potrivit legii penale, noțiunile de „funcționar public” și de „funcționar” au un înțeles mai larg decât acela din dreptul administrativ, datorită atât caracterului relațiilor sociale apărute prin incriminarea unor fapte socialmente periculoase, cât și faptului că exigențele de apărare a avutului și de promovare a intereselor colectivității impun o cât mai bună ocrotire prin mijloacele dreptului penal. În doctrină s-a mai arătat că, în legea penală, funcționarul este definit exclusiv după criteriul funcției pe care o deține sau, cu alte cuvinte, dacă își exercită activitatea în serviciul unei unități determinate prin legea penală, supus unui anumit statut și regim juridic.

Așa fiind, legea penală face trimitere la noțiunea de „autorități publice”, care, potrivit dispozițiilor titlului III din Constituția României, are în sfera sa de cuprindere, pe lângă organele administrației publice (centrale de specialitate și locale), și Parlamentul, Președintele României, Guvernul, precum și autoritatea judecătorească (instanțele judecătorești, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii).

De altfel, prin Decizia nr.279/2006 a Curții Constituționale, invocată de inculpat, decizie prin care, între altele, s-a constatat că dispozițiile art. 38 - 41 din Legea nr. 96/2006 sunt constituționale, s-a arătat că „suveranitatea națională aparține

poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, iar Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român. Această poziționare a Parlamentului în sistemul autorităților publice implică recunoașterea în favoarea deputaților și senatorilor a unui statut special, cuprinzând și măsuri de protecție a demnității publice pe care o exercită, de natură să le asigure independența și prestigiul necesar în îndeplinirea atribuțiilor, la adăpost de constrângeri materiale și tentații de corupție”.

În același sens, respectiv în legătură cu statutul special al parlamentarilor, tot Curtea Constituțională, sesizată în baza art.146 lit. a din Constituție, analizând constituționalitatea proiectului legii de modificare a Legii nr. 96/2006, a arătat că „(...) statutul constituțional și legal al membrilor Parlamentului, ca reprezentanți ai poporului, este diferit de statutul funcționarilor publici și, în general, de al celorlalți cetățeni, ceea ce determină, în consecință, particularități cu privire la exercitarea anumitor drepturi (fragment care, extras din context, a fost invocat în apărare de inculpat)” dar că „acest statut nu poate fi reținut ca justificând o diferență de tratament juridic în raport cu celelalte categorii de persoane cărora li se aplică Legea nr. 176/2010 (privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice). Aceasta, întrucât, din perspectiva obiectului și scopului acestei reglementări - care vizează asigurarea integrității în exercitarea demnităților și funcțiilor publice și prevenirea corupției instituționale - toate persoanele menționate la art. 1 alin. 1 din lege se află în aceeași situație juridică, circumscrisă încă din titlul reglementării, prin sintagma „funcții și demnități publice”, în considerarea căreia le revin obligații specifice”.

De altfel, raportat și la cadrul legal internațional, în Convenția penală cu privire la corupție adoptată de Consiliul Europei la 27.01.1999 la Strasbourg și ratificată de România prin Legea nr. 27/2002 se utilizează noțiunea de „agent public” cu privire la care se stipulează, în cuprinsul art. 1, că aceasta este interpretată prin referire la definiția noțiunilor de funcționar, funcționar public, ministru, primar sau judecător în dreptul național al statului în care persoana în cauză exercită această funcție, precum și la modul în care aceasta este aplicată în dreptul său penal. În art. 4 se folosește noțiunea de „membru al unei adunări publice naționale”, categorie care îi are în vedere pe parlamentarii aleși sau numiți la nivelul adunărilor regionale sau naționale, care exercită puteri legislative sau administrative.

Astfel, în condițiile în care mandatul parlamentar este definit ca o funcție de demnitate publică (art. 16 alin. 3 Constituție), persoana care ocupă această funcție exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul constitutiv și al legii, în scopul realizării prerogativelor de putere cu care sunt investite la nivelul cel mai înalt în statul român.

Având în vedere sfera atribuțiilor ce intră în competența funcțiilor alese, este justificată vocația acestora la calitatea de subiect activ pentru infracțiunile de serviciu și de corupție.

În contextul celor mai sus expuse, rezultă, fără dubiu, că parlamentarii au calitatea de funcționari publici în sensul norme penale, fiind, prin urmare, subiecți activi ai infracțiunii de conflict de interese, prevăzută de art. 253¹ Cod penal anterior.

Pe de altă parte, potrivit dispozițiilor art. 175 alin. 1 lit. a din noul Codul penal, au statutul de funcționar public, în sensul legii penale, persoanele care exercită atribuții și responsabilități în scopul realizării prerogativelor puterii legislative și anume: parlamentarii, senatorii și deputații, inclusiv organele lor de conducere (președinții și vicepreședinții, chestorii și secretarii Camerei Deputaților și ai Senatului României).

De asemenea, în considerentele deciziei nr. 2 din 15.01.2014, Curtea Constituțională a reținut că „în condițiile în care mandatul prezidențial și cel

parlamentar sunt definite ca funcții de demnitate publică, persoanele care ocupă aceste funcții exercită atribuții și responsabilități stabilite în temeiul Constituției și a legii, în scopul realizării prerogativelor de putere cu care sunt investite, fiind justificată vocația acestora la calitatea de subiect activ pentru infracțiunile de serviciu și pentru infracțiunile de corupție”.

În apărare, inculpatul a invocat și împrejurarea că membrii Comisiei permanente a Camerei Deputaților și Senatului privind Statutul deputaților și senatorilor, organizarea și funcționarea ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului, comisie însărcinată prin Legea nr. 96/2006 cu interpretarea unitară și aplicarea corectă a prevederilor Legii privind Statutul deputaților și senatorilor, a principiilor și regulilor de conduită parlamentară, precum și oricăror probleme legate de aplicarea ei, a emis Hotărârea privind interpretarea art. 38 alin. 6 din Legea nr. 96/2006 publicată în Monitorul Oficial, Partea a II-a, nr. 179 (XVIII) – nr. 29/C din data de 19 octombrie 2011, și a stabilit, în mod cert și neechivoc, că situația de conflict de interese nu poate fi reținută în privința angajării personalului birourilor parlamentare ale deputaților și senatorilor prin încheierea unui contract de muncă pe perioadă determinată sau a unui contract civil, indiferent de calitatea persoanei angajate.

Dincolo de faptul că respectiva comisie nu este organ de legiferare, interpretare ori de aplicare a legii în materie penală, nu se poate substitui legiuitorului și nici puterii judecătorești și nu poate formula aprecieri cu valoare de principiu ori de îndrumare în ceea ce privește existența unei infracțiuni, a conținutului constitutiv al acesteia și/sau a sferei de aplicare a unor norme de incriminare, astfel că hotărârea pronunțată la data de 18.10.2011 nu este de natură să împiedice ori să limiteze incidența dispozițiilor art. 253¹ Cod penal anterior.

De asemenea, inculpatul a susținut că interdicția de angajare a rudelor în cadrul Biroului parlamentar nu a existat în Legea nr. 96/2006, prin urmare nu a prevăzut că norma de incriminare a conflictului de interese este aplicabilă în situația în care ar încălca o astfel de interdicție.

În primul rând se constată că norma juridică are acest conținut din anul 2006, când incriminarea faptei de conflict de interese s-a realizat prin art. I pct. 61 din Legea nr. 278/2006 pentru modificarea și completarea Codului penal precum și pentru modificarea și completarea altor legi publicate în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 601 din 12 iulie 2006, fiind în acord cu Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003, ratificată de România prin Legea nr. 365/2004, iar interpretarea textului de incriminare determină concluzia că fapta inculpatului intră în sfera ilicitului penal în măsura în care activitățile funcționarului public se circumscriu interesului particular, concretizat într-o conduită de a nu acționa cu transparență și de a nu se abține de la luarea unei decizii, cu scopul realizării unui folos material pentru oricare dintre persoanele menționate în norma de incriminare, astfel că nu poate fi primită apărarea referitoare la faptul că inculpatul ar fi fost surprins de o dispoziție legală nouă pentru a se putea comporta, în sensul impus de aceasta.

De altfel, conținutul normei indică cu precizie conduita interzisă de lege, iar interpretarea textului nu ridică probleme deosebite, astfel încât nu se pune problema lipsei de previzibilitate a legii penale.

Lipsa unei interdicții exprese referitoare la angajarea rudelor în Legea privind Statutul deputaților și senatorilor nu prezintă relevanță, în condițiile în care normele interne ale Parlamentului nu afectează în niciun mod conduita impusă funcționarului public prin normele de drept penal. Dispozițiile cuprinse în normele interne ale

Parlamentului și dispozițiile din Codul penal au regimuri juridice diferite, condiții diferite și atrag răspunderi de natură diferită. Singura normă relevantă în aprecierea caracterul penal al faptelor comise de inculpat este cea penală, fiind lipsită de interes o dispoziție (sau lipsa unei dispoziții exprese) dintr-un alt act normativ care ține de alt domeniu al dreptului, invocarea acestora din urmă neavând nicio influență asupra existenței infracțiunii.

Prin urmare, invocarea de către inculpat a existenței unei cauze justificative prin faptul că Legea nr. 96/2006 recunoștea dreptul parlamentarului de a angaja rudele în cadrul biroului parlamentar este neîntemeiată.

Nici invocarea de către inculpat a faptului că inițial în cauză s-a dat de către Parchet o soluție de neîncepere a urmăririi penale nu este de natură să-l exonereze pe acesta de răspundere penală.

În ceea ce privește previzibilitatea normei penale cuprinsă în art.253¹ Cod penal anterior, Înalta Curte constată următoarele:

Calitatea legii de a fi previzibilă este îndeplinită atunci când cetățenii dispun de informații suficiente și prealabile asupra normei juridice aplicabile într-o situație dată, astfel încât persoana în cauză să poată înțelege care este sensul acesteia și faptul că i se aplică.

Caracterul unei norme de a fi lege presupune ca o persoană să poată prevedea într-o măsură rezonabilă consecința unui act de conduită.

De asemenea, cerința de previzibilitate a normei penale se analizează într-un mod flexibil, în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei și prin intermediul unor diferite criterii. Scopul conceptului de previzibilitate depinde într-un grad considerabil de felul incriminării, domeniul pentru care a fost reglementată și calitatea celor cărora le este adresată.

Curtea europeană are o jurisprudență constantă în a considera că profesioniștii din anumite domenii au o obligație de prevedere a normei penale mai extinsă decât o persoană obișnuită (cauza Soros c. Franța, hotărârea din 6 octombrie 2011, cauza Valico c. Italia, hotărârea din 21 martie 2006, cauza Eurofinacom c. Franța, hotărârea din 7 septembrie 2004).

Astfel, încălcarea unei norme penale se analizează diferit în funcție de calitatea inculpatului, iar gradul de previzibilitate crește în cazul profesioniștilor care au alte obligații de prevedere în domeniul în care activează.

În speță, calitatea inculpatului de deputat în Parlamentul României, autoritate legiuitoare, face ca înțelegerea sensului legii să fie o activitate cotidiană pentru acesta. Totodată, instanța are în vedere și experiența în cadrul autorității legiuitoare a țării, inculpatul fiind deputat din anul 2004.

În concluzie, Înalta Curte constată că situația de fapt expusă în rechizitoriu și menționată anterior rezultă din probele administrate, întregul probatoriu relevând, dincolo de orice dubiu rezonabil, existența faptelor săvârșite de inculpat și vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunilor de conflict de interese.

În drept, corespunzător momentului comiterii faptelor, respectiv sub imperiul legii vechi, anterior datei de 01.02.2014 când a intrat în vigoare noul Cod penal, Înalta Curte va reține următoarele:

1.Fapta inculpatului care în calitatea de deputat, în baza aceleiași rezoluții infracționale, în octombrie 2007 și decembrie 2008, a formulat două cereri de încadrare în muncă pe durată determinată și a avizat contractele individuale de muncă nr. 4232 din 30.10.2007 și nr. 4232 din 15.12.2008, privind angajarea rudei sale, Balac Veronica, în cadrul biroului parlamentar, cu consecința obținerii de către aceasta a unui un folos patrimonial în cuantum total de 15.800 lei, întrunește elementele

constitutive ale infracțiunii de conflict de interese săvârșită în formă continuată, prevăzută, la momentul epuizării, de art.253¹ cu aplic. art.41 alin.2 din Codul penal anterior.

Deși prin rechizitoriu s-a reținut comiterea faptei în modalitatea anterior descrisă și s-a apreciat că actele materiale repetate caracterizează o unitate naturală de infracțiune, instanța constată că, în realitate, prin modul concret în care a acționat inculpatul a comis actele materiale, în mod repetat, la interval de aproximativ un an, fiecare prezentând conținutul aceleiași infracțiuni ceea ce conduce la concluzia existenței unei unități legale de infracțiune.

În consecință, va fi admisă cererea procurorului, formulată la termenul din 08.05.2014 și reiterată cu prilejul dezbaterilor, de a se dispune schimbarea încadrării juridice prin reținerea formei continuate, prev. de art.41 alin.2 din Codul penal anterior, a infracțiunii de conflict de interese, prin raportare la actele materiale repetate și rezoluția infracțională unică.

2. Fapta inculpatului care în calitate de deputat în decembrie 2008, a formulat o cerere de încadrare în muncă pe durată determinată și a avizat contractul individual de muncă nr. 3206 din 15.12.2008, privind angajarea rudei sale, Longher Iosif, în cadrul biroului parlamentar, cu consecința obținerii de către aceasta a unui un folos patrimonial în cuantum total de 19.767 lei, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de conflict de interese, prevăzută, la momentul săvârșirii, de art.253¹ din Codul penal anterior.

De asemenea, se constată că inculpatul a comis cele două infracțiuni de conflict de interese înainte de a fi condamnat definitiv pentru una dintre ele, astfel că se impune reținerea existenței unui concurs real de infracțiuni prevăzut, la momentul definitivării acestuia, de art.33 alin.1 lit.a din Codul penal anterior.

Încadrarea juridică dată faptelor de conflict de interese corespunde incriminării din legea penală în vigoare la data comiterii infracțiunilor și a sesizării instanței.

După acest moment, în timpul judecării cauzei a intrat în vigoare noul Cod penal, care a adus schimbări, printre altele și în ceea ce privește infracțiunea de conflict de interese respectiv, modificări ale limitelor speciale ale pedepsei închisorii pentru această infracțiune.

Modificările ivite în cursul judecării cauzei, ca urmare a succesiunii în timp a celor două legi penale, Codul penal anterior și Codul penal în vigoare, impun **soluționarea acestui conflict al legilor în timp în scopul determinării legii penale aplicabile în această situație tranzitorie.**

Demersul apare ca fiind necesar întrucât principiul legalității incriminării și pedepsei ar impune ca infracțiunile reținute în sarcina inculpatului și limitele de pedeapsă pentru acestea să fie cele prevăzute de lege la data comiterii faptelor.

Cu toate acestea, potrivit art.15 alin.2 din Constituția României, legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

În concluzie, dacă regula este neretroactivitatea legii penale, excepția o constituie retroactivitatea legii penale mai favorabile, în sensul textului constituțional.

Ca atare, excepția înscrisă în art.15 alin.2 din Constituție impune ca într-o situație tranzitorie cum este cea din prezenta cauză, să se facă aplicarea dispoziției constituționale.

Expresie a principiului constituțional este dispoziția din art.5 alin.1 din Codul penal potrivit căreia, în cazul în care de la săvârșirea infracțiunii până la judecarea definitivă a cauzei au intervenit una sau mai multe legi penale, se aplică legea mai favorabilă.

Cu privire la mecanismul de aplicare a legii penale mai favorabile, Curtea Constituțională, sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.5 din Codul penal din 17 iulie 2009 (Legea nr.286/2009), a pronunțat decizia nr.265/06.05.2014, publicată în Monitorul Oficial nr.372 din 20.05.2014, prin care a statuat aplicarea globală a legii penale mai favorabile.

Determinarea legii penale mai favorabile și alegerea acesteia dintre legile succesive implică, în prealabil, evaluarea, prin comparare, a dispozițiilor penale din legi succesive care își găsesc aplicarea în speță, utilizând așadar criteriul aprecierii *in concreto*.

Pentru a deveni aplicabile dispozițiile mai favorabile din legile succesive, în afara condiției de existență a unei situații tranzitorii, care a fost anterior constatată, mai este necesar ca fapta ce face obiectul acuzației să fie infracțiune atât potrivit legii sub imperiul căreia a fost comisă cât și conform legii în vigoare la data judecării cauzei, iar dintre legile penale succesive una să fie mai favorabilă.

Așadar, se impune verificarea în legile succesive a existenței continuității incriminării (dacă legea nouă nu suprimă o incriminare sau nu restrânge sfera de incidență a unui anumit text, astfel încât fapta concretă să nu mai întrunească condițiile impuse de acesta), a condițiilor de tragere la răspundere penală și a regimului sancționar.

Conflictul de interese, prev. de art. 253¹ Cod penal anterior avea următorul conținut: „fapta funcționarului public care, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, îndeplinește un act ori participă la luarea unei decizii prin care s-a realizat, direct sau indirect, un folos material pentru sine, soțul său, o rudă sau un afin până la gradul II inclusiv (...) se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea dreptului de a ocupa o funcție publică pe durata maximă”.

Potrivit art. 301 Cod penal, „fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori pentru un afin până la gradul II inclusiv (...) se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică”.

Examinând cauza din perspectiva îndeplinirii condițiilor de incriminare, se constată că infracțiunea de conflict de interese, în modalitățile concrete în care a fost comisă de inculpat, continuă să fie incriminată în noul Cod penal, având, așadar, corespondent în noua reglementare.

Sub aspectul sancțiunii, art. 253¹ din Codul penal anterior prevedea o pedeapsă cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea dreptului de a ocupa o funcție publică pe durata maximă, în timp ce art.301 din Codul penal prevede că limitele speciale ale pedepsei sunt cuprinse între unu și 5 ani închisoare și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică .

Comparând cele două texte care incriminează aceeași faptă în legi succesive, se constată că sunt asemănătoare sub aspectul conținutului, singura deosebire vizând cuantumul pedepsei întrucât minimul special al pedepsei prevăzute de legea nouă a fost majorat de la 6 luni la un an închisoare iar maximul special menținut, ceea ce ar conduce la concluzia că legea veche este mai favorabilă inculpatului.

Cu toate acestea, compararea limitelor speciale de pedeapsă din legile succesive nu este suficientă pentru alegerea legii mai favorabile întrucât nu cuantumul abstract al pedepselor prevăzute de legile succesive este hotărâtor, ci pedeapsa concretă ce ar putea fi aplicată ca urmare a individualizării pedepsei.

Așadar, individualizarea pedepsei precede operațiunii de determinare a legii penale mai favorabile.

Ca atare, **la individualizarea pedepsei** pentru fiecare infracțiune, instanța va avea în vedere criteriile generale de individualizare, respectiv limitele de pedeapsă prevăzute de lege, gradul de pericol social al faptelor săvârșite, persoana inculpatului, împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală.

Așadar, instanța va ține seama natura infracțiunilor comise de inculpat, perioada în care s-a derulat activitatea infracțională (2007-2011), calitatea în care le-a comis (deputat în Parlamentul României), scopul urmărit (subordonarea interesul național interesului personal al deputatului, prin facilitarea obținerii de foloase materiale rudelor sale din bugetul statului), urmarea produsă (afectarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului) dar și de existența unei cauze legale de agravare a răspunderii penale (forma continuată a infracțiuni de conflict de interese).

Totodată, instanța va ține seama de atitudinea inculpatului după comiterea infracțiunii rezultând din comportarea sinceră în cursul procesului, căreia îi va da semnificația unei circumstanțe atenuante judiciare, prev. de art.74 alin.1 lit.c din Codul penal anterior. În concret, deși urmărirea penală se efectua față de inculpat doar cu privire la una dintre infracțiuni (privind pe Longher Iosif) acesta a declarat organelor de urmărire penală că a comis și cea de-a doua infracțiune (privind pe Balac Veronica) și, ca urmare a autodenunțării sale, au fost efectuate cercetări cu privire la această faptă, dispunându-se trimiterea în judecată a inculpatului pentru o pluralitate de infracțiuni.

Prin urmare, în conformitate cu dispozițiile art.76 alin.1 lit.e din Codul penal anterior, instanța ar urma să aplice inculpatului pentru fiecare dintre infracțiunile de conflict de interese câte o pedeapsă sub minimul special prevăzut de lege, de câte 3 luni închisoare, dând astfel efect circumstanței atenuante prev. de art.74 alin.1 lit.c din Codul penal anterior și apreciind că acest quantum corespunde pericolului social concret al faptei și periculozității inculpatului și are în vedere aptitudinea acestuia de a se îndrepta sub influența pedepsei.

Întrucât infracțiunile se află în concurs real, potrivit art.33 lit. a din Codul penal anterior, în temeiul art.34 alin.1 lit. b din același cod, se va dispune contopirea celor două pedepse anterior menționate rezultând o pedeapsă de 3 luni închisoare.

Potrivit legii noi, asemenea circumstanțe atenuante referitoare la poziția procesuală sinceră a inculpatului nu au corespondent în art.75 alin.2 din Codul penal.

Prin urmare, prin aplicarea legii noi, pedeapsa ce ar putea fi aplicată inculpatului ar reprezenta minimul special prevăzut de art.301 din Codul penal, respectiv, un an închisoare, în mod evident, creând o situație mai grea inculpatului.

Referitor la condițiile de existență, dispozițiile art.35 din Codul penal în vigoare, prevăd ca o condiție specială de calificare a infracțiunii continuate referitoare la subiectul pasiv, în sensul că infracțiunea este continuată când o persoană săvârșește la diferite intervale de timp dar în realizarea aceleiași rezoluții și *împotriva aceluiași subiect pasiv*, acțiuni sau inacțiuni care prezintă fiecare în parte conținutul aceleiași infracțiuni.

Condiția specială nu exclude reținerea în cauză a formei continuate întrucât nu se aplică infracțiunilor de pericol cum este și infracțiunea de conflict de interese. Așadar, chiar dacă obținerea unui folos material este o condiție pentru realizarea laturii obiective a infracțiunii de conflict de interese, aceasta nu conferă faptei caracterul unei infracțiuni de prejudiciu, întrucât principalele relații sociale apărute de lege țin de corecta și transparenta exercitare a relațiilor de serviciu. În consecință, infracțiunea de conflict de interese nu este una de rezultat, ci una de pericol concret.

În ceea ce privește tratamentul sancționator, legea nouă este mai favorabilă întrucât reduce sporul aplicabil la trei ani, însă instanța nu a aplicat spor în raport cu reținerea formei continuate.

Regimul sancționator al concursului de infracțiuni, prev. de art.39 alin.1 lit.b din Codul penal, este mai sever decât tratamentul sancționator prevăzut de Codul penal anterior, întrucât în cauză, la pedeapsa cea mai grea s-ar impune, în mod obligatoriu, adăugarea unui spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite, ceea ce în mod evident ar îngreuna situația inculpatului.

Prin urmare, pedeapsa calculată potrivit dispozițiilor din legea nouă este mai severă decât cea care ar putea fi aplicată inculpatului pe baza legii vechi.

Toate aceste aspecte relevă, așadar, în considerarea celor expuse anterior, că legea penală veche este legea mai favorabilă inculpatului, urmând a fi aplicată.

Potrivit art. 12 din Legea nr.187/2012, în cazul succesiunii de legi penale intervenite până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, pedepsele accesorii și complementare se aplică potrivit legii care a fost identificată ca lege mai favorabilă în raport cu infracțiunea comisă.

Referitor la pedepsele accesorii, Înalta Curte constată că săvârșirea de infracțiunilor de conflict de interese constituie un argument pertinent și suficient pentru a conduce la concluzia că inculpatul este nedemn să exercite funcții publice sau implicând exercițiul autorității de stat, câtă vreme în calitate de deputat a pus interesul privat deasupra celui național.

Astfel, în temeiul art.71 alin.1, 2 din Codul penal anterior îi va interzice inculpatului, drepturile prevăzute de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit.b din același cod, pe perioada executării pedepselor principale.

Referitor la pedeapsa complementară, se constată că potrivit art. 253¹ Cod penal anterior, legiuitorul prevedea obligativitatea interzicerii dreptului de a ocupa o funcție publică pe durata maximă.

Conform art. 65 alin. 2 Cod penal anterior, aplicarea pedepsei interzicerii unor drepturi este obligatorie când legea prevede această pedeapsă.

Însă, dispozițiile alin. 2 sunt aplicabile în strânsă corelație cu prevederile alin. 1 al art. 65, care stabilesc faptul că pedeapsa complementară a interzicerii unor drepturi poate fi aplicată dacă pedeapsa principală stabilită este închisoarea de cel puțin 2 ani.

În acest sens sunt prevederile art. 65 alin. 3 Cod penal anterior, conform cărora condiția arătată în alin. 1 cu privire la quantumul pedepsei principale trebuie să fie îndeplinită și în cazul în care aplicarea pedepsei prevăzute în acel alineat este obligatorie.

În consecință, având în vedere pedepsele principale aplicate în cauză, de câte 3 luni închisoare, Înalta Curte constată că nu se pot aplica pedepse complementare.

În ceea ce privește modalitatea de executare a pedepsei, punând în balanță circumstanțele reale ale comiterii faptelor, calitatea în care inculpatul a săvârșit infracțiunile, dar și circumstanțele sale personale (vârstă, pregătire profesională), Înalta Curte apreciază că scopul educativ și preventiv al pedepsei, prevăzut de art. 52 din Codul penal anterior, poate fi atins și fără executarea în regim de detenție a pedepsei. Astfel, are în vedere că din datele prezentate privind persoana inculpatului rezultă că are aptitudinea subiectivă de a se îndrepta prin autoeducare.

În acest sens, constată că sunt îndeplinite condițiile de aplicare a dispozițiilor art.81 din Codul penal anterior și, în consecință, va dispune suspendarea executării pedepsei pe durata unui termen de încercare de 2 ani și 3 luni stabilit în conformitate cu dispozițiile art.82 din Codul penal anterior.

Solicitarea inculpatului de a i se aplica dispozițiile art.80 din Codul penal privind renunțarea la aplicarea pedepsei în ipoteza în care s-ar aplica legea nouă, nu ar putea fi primită în raport cu împrejurarea că instanța consideră că nu ar fi îndeplinită condiția prev. de art.80 alin.1 lit.b din Codul penal.

Pentru considerentele expuse, în baza art.386 din Codul de procedură penală va schimba încadrarea juridică dată faptelor prin rechizitoriu din două infracțiuni de conflict de interese, prev. de art.253¹ din Codul penal anterior cu aplic. art.33 lit.a din Codul penal anterior, într-o infracțiune de conflict de interese, prev. de art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior și o infracțiune de conflict de interese în formă continuată, prev. de art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior cu aplic. art.41 alin.2 din Codul penal anterior, cu aplic. art.33 lit.a din Codul penal anterior.

Va face aplicarea art. 5 alin. 1 din Codul penal și în consecință:

În baza art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior cu aplicarea art. 74 alin.1 lit.c și art.76 alin.1 lit.e din Codul penal anterior va condamna pe inculpatul Longher Ghervasen la pedeapsa de 3 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de conflict de interese, prev. de art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior.

În baza art.71 din Codul penal anterior va aplica inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit. b din Codul penal anterior.

În baza art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior cu aplicarea art.41 alin.2 din Codul penal anterior și art. 74 alin.1 lit.c și art.76 alin.1 lit.e din Codul penal anterior va condamna pe același inculpat la pedeapsa de 3 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de conflict de interese, prev. de art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior.

În baza art.71 din Codul penal anterior va aplica inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit. b din Codul penal anterior.

În baza art.33 lit.a și art.34 alin.1 lit.b din Codul penal anterior va contopi cele două pedepse de câte 3 luni închisoare rezultând o pedeapsă de 3 luni închisoare.

În baza art.71 din Codul penal anterior va aplica inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit. b din Codul penal anterior.

În baza art.81 din Codul penal anterior va dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei de 3 luni închisoare pe durata unui termen de încercare de 2 ani și 3 luni stabilit în conformitate cu dispozițiile art.82 din Codul penal anterior.

În baza art. art.71 alin.5 din Codul penal anterior va dispune suspendarea executării pedepsei accesorii pe durata suspendării condiționate a executării pedepsei.

În baza art.359 din Codul de procedură penală anterior va atrage atenția inculpatului asupra dispozițiilor art.83 din Codul penal, a căror nerespectare are ca urmare revocarea suspendării.

În baza art.274 alin.1 din Codul penal, va obliga inculpatul la plata sumei de 2500 lei cu titlu de cheltuieli judiciare către stat, urmând ca onorariul parțial cuvenit apărătorului din oficiu, în sumă de 50 lei să fie plătit din fondul Ministerului Justiției.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

În baza art.386 din Codul de procedură penală schimbă încadrarea juridică dată faptelor prin rechizitoriu din două infracțiuni de conflict de interese, prev. de art.253¹ din Codul penal anterior cu aplic. art.33 lit.a din Codul penal anterior, într-o

infracțiune de conflict de interese, prev. de art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior și o infracțiune de conflict de interese în formă continuată, prev. de art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior cu aplic. art.41 alin.2 din Codul penal anterior, cu aplic. art.33 lit.a din Codul penal anterior.

Face aplicarea art. 5 alin. 1 din Codul penal și în consecință:

În baza art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior cu aplicarea art. 74 alin.1 lit.c și art.76 alin.1 lit.e din Codul penal anterior condamnă pe inculpatul Longher Ghervazen, fiul lui Ignat și Genovefa născut la 03.01.1972, în comuna

deputat în Parlamentul României,
la pedeapsa de 3 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de conflict de interese, prev. de art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior.

În baza art.71 din Codul penal anterior aplică inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit. b din Codul penal anterior.

În baza art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior cu aplicarea art.41 alin.2 din Codul penal anterior și art. 74 alin.1 lit.c și art.76 alin.1 lit.e din Codul penal anterior condamnă pe același inculpat la pedeapsa de 3 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de conflict de interese, prev. de art. 253¹ alin.1 din Codul penal anterior.

În baza art.71 din Codul penal anterior aplică inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit. b din Codul penal anterior.

În baza art.33 lit.a și art.34 alin.1 lit.b din Codul penal anterior contopește cele două pedepse de câte 3 luni închisoare rezultând o pedeapsă de 3 luni închisoare.

În baza art.71 din Codul penal anterior aplică inculpatului pedeapsa accesorie constând în interzicerea drepturilor prev. de art.64 alin.1 lit.a teza a II-a și lit. b din Codul penal anterior.

În baza art.81 din Codul penal anterior dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei de 3 luni închisoare pe durata unui termen de încercare de 2 ani și 3 luni stabilit în conformitate cu dispozițiile art.82 din Codul penal anterior.

În baza art. art.71 alin.5 din Codul penal anterior dispune suspendarea executării pedepsei accesorii pe durata suspendării condiționate a executării pedepsei.

În baza art.359 din Codul de procedură penală anterior atrage atenția inculpatului asupra dispozițiilor art.83 din Codul penal, a căror nerespectare are ca urmare revocarea suspendării.

Obligă inculpatul la plata sumei de 2500 lei cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Onorariul parțial convenit apărătorului din oficiu, în sumă de 50 lei se plătește din fondul Ministerului Justiției.

Cu apel în 10 zile de la comunicarea minutei.

Pronunțată în ședință publică azi, 17 iunie 2014.

PREȘEDINTE,
Silvia Cerbu

JUDECĂTOR,
Simona Daniela Encean

JUDECĂTOR,
Marius Dan Foitoș

MAGISTRAT ASISTENT,
Diana Vlădaia

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI

Minuta deciziei penale nr. 18

Dosar nr. 4267/1/2015

Ședința publică din 08 februarie 2016

ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Respinge, ca nefondat, apelul declarat de inculpatul **Longher Ghervazen** împotriva sentinței penale nr.586 din data de 17 iunie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală, în dosarul nr.4611/1/2013.

Obligă apelantul la plata sumei de 100 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare către stat.

Definitivă.

Pronunțată, în ședință publică, astăzi 08 februarie 2016.

VICEPREȘEDINTELE
ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Judecător Ionuț Mihai Matei

JUDECĂTORI:

Rodica Aida Popa

Ana Maria Dascălu

Simona Cîrnaru

Maricela Cobzariu

